

تحلیل

آیا تحریم‌های آمریکا رفتار ایران را تغییر خواهد داد؟

عباس ترابی

کارشناس ارشد مطالعات آمریکا

«گفتمان» درسی است خارجی که کار کردی مشابه «سساختر» در نظریه نوواقع گرایی دارد؛ لذا تحول در حوزه گفتمان سیاست خارجی ح‌کومت‌ها، موجبات تغییر و تحول در «فتار» آنان خواهد داشت. حال باید دید که آیا گفتمان سیاست خارجی نظام اسلامی در ایران در سایه تحریم‌های طولانی‌مدت ایالات متحده، بالاخص در دوره تقریباً چهار ساله ریاست جمهوری «ترامپ» دچار تغییر شده است یا خواهد شد؟

برای پاسخ به این پرسش، بهتر است ابتدا به این سوءتفاهم تاریخی بپردازیم و این نکته را آشکار کنیم که دلیل تحریم‌های طولانی‌مدت کاخ سفید علیه جمهوری اسلامی ایران، به گروگان گرفته شدن ۴۴۴ روزه دیپلمات‌های آمریکایی در تهران -که در تاریخ ۱۳ آبان ماه سال ۱۳۵۸ رخ داده بود- نیست، بلکه این «انتظار تغییر رفتار» نظام سیاسی جدید حاکم بر تهران است که همواره واشنگتن را امیدوار می‌سازد که با اعمال فشار -گاه حاکم‌ث‌ری- سعی کند آن را به نفع خود یا در جهت منافع خود تغییر دهد؛ زیرا اگر رفتار سیاست خارجی ایران بعد از انقلاب، بلافاصله بعد از گروگان‌گیری تغییر کرده بود، از آن حادثه چیزی جز روایت یک واقعه تاریخی در کتب تاریخ برداشت نمی‌شد. بنابرین، خواست «تغییر رفتار» نظام برآمده از انقلاب از همان ابتدای تأسیس در تهران، از جانب کاخ سفید دنبال شده و چون هرگز برآورده نشده‌است پس واقعه گروگان‌گیری در ظاهر علت‌العلل این عدم روابط معرفی شده‌است. در حالی که این حادثه خود تنها یک معلول بیشتر نیست. حال که این اشتباه تاریخی روشن شده است، باید علت را نه در عوامل خارجی بلکه در ایدئولوژی و آرمان‌گرایی ارزش‌محوری دانست که با وقوع انقلاب اسلامی در ایران، به بار نشست؛ امری که ذاتاً یا آنچه ایالات متحده از ایران انتظار دارد سازگار نیست.

لذا از آن‌جاکه ذات انقلاب اسلامی که در ایران به وقوع پیوست، بر مبنای گفتمان ایدئولوژیک و آرمان‌گرایی امت‌محور(ارزش‌محور) استوار بوده‌است و به این جهت که این گفتمان امت‌محور، به آموزه «انقلاب مستمر» به جای اندیشه «انقلاب‌مستقر» معتقد است؛ پس در عمل به جای اینکه متحده منطقه‌ای ایالات متحده باشد، به عنوان رقیب این کشور در سطح منطقه خلیج فارس و خاورمیانه عمل می‌کند.آرمان‌گرایی «امت‌محور»، گونه‌ای از گفتمان است که هرگز نقطه پایانی برای تحقق اهداف خویش قائل نیست. اما برای این که این گفتمان کار را بجا و به‌روزرسانی خود را با شرایط و ژئوپلیتیک زمانه داشته باشد، گفتمان «امت‌محور»، تاکنون در قالب اشکال

گون‌گونی چون واقع‌گرایی، عمل‌گرایی فرهنگی، اصول‌گرایی عدالت‌محور و اعتدال‌گرایی مدیرانه با به کارگیری احکام ثانوی -چون ضرورت، قاعده و سع، تدرج، مصلحت و تراجم (اهم و مهم) به‌دنبال نه رسالت (۱۳۶۰-۱۳۹۹) و ارائه شعارهایی چون سازندگی، اصلاحات، اصول‌گرایی و اعتدال‌گرایی تنها روبنا و تاکتیک‌هایی هستند که بنا به شرایط بین‌المللی و مواجهه با تحریم‌های اقتصادی آمریکا، برای جامه عمل پوشاندن به آرمان «مسئله‌احده» است. به کار گرفته‌شدن، لازم به ذکر است که در چار‌چوب گفتمان امت‌محور، سیاست خارجی نظام جمهوری اسلامی در ایران به جای «منطق‌نتایج» از منطق «تناسب یا اقتضا» پیروی می‌کند. یعنی سیاست خارجی نظام، «رسالت‌محور» است و هدف‌محور(نتیجه‌محور) نیست. اصل ۱۵۴ قانون اساسی نیز می‌گوید:نظام‌جمهوری اسلامی از مبارزه حق‌طلبانه مستضعفان در برابر مستکبران در هر نقطه از جهان دفاع می‌کند و چون انقلاب اسلامی، خود نهضتی برای پیروزی نهایی مستضعفان بر مستکبران است، لذا سیاست خارجی چنین نظامی الزاماً بر مبنای حمایت‌بی‌دریغ از مستضعفان جهان تعریف شده‌است. اما شاید این پرسش پیش بیاید که با تغییر دولت‌ها و بروز مطالباتی که کاندیداهای ریاست‌جمهوری در موعده تبلیغات انتخاباتی در مردم به وجود آورده‌اند یا در اثر خواست مردم وعده داده‌اند، احتمال می‌رود دولت‌ها برای مشروعیت‌بخشی بیشتر به خود، به فکر اتخاذ تدابیر نرم‌تر نسبت به آمریکا باشند؛ امری که معمولاً سیاستمداران آمریکایی بسیار به آن دل می‌بندند. در پاسخ باید خاطر نشان ساخت که اولاً، از آنجاکه انتخابات و رأی‌گیری در ایران در قالب گفتمان «امت‌محور» صورت می‌پذیرد، بنابراین در چنین گفتمانی، انتخابات «علت‌ثبوتیه» ولایت فقیه نیست بلکه «علت تنفیذیه» است و تنها حکومت فقیه را کارآمدتر و مقبول‌تر می‌کند اما مشروعیت‌بخش نیست؛ چون مشروعیت تنها از جانب خداست. در فانی، هنوز هیچ تفاهمی در سپهر سیاست خارجی‌جمهوری اسلامی میان سیاست‌گذاران و سیاستمداران مبنی بر اینکه در صورت اتخاذ مواضع نرم‌تر نسبت به ایالات متحده، مقبولیت و کارآمدی حاکمیت‌افزون‌تر می‌شود به وجود نیامده‌است؛ بنابرین ملاحظه می‌شود که در طول این سی‌ونه سال، گفتمان حاکم تنها تاکتیک‌های خود را تغییر داده اما اصالت و هویت اسلامی-ایدئولوژیک آن که بر معیار جهان‌شمولی اسلام متکی است، هرگز تغییر نکرده‌است. به همین دلیل به نظر می‌رسد درخواست تغییر رفتار از جمهوری اسلامی در ایران از سوی ایالات متحده، به معنای استحاله و تغییر ماهیت و هویت انقلابی این نظام باشد؛ امری که تحقق آن از لحاظ عملی هرگز برای حاکمیت سیاسی در ایران عملی نیست.

منبع: ایسنا

سرلشکر باقری: پاکستان اقدامی قاطع انجام دهد

فارس: رئیس ستادکل نیروهای مسلح در تماس تلفنی فرمانده ارتش پاکستان تاکید کرد: انتظار داریم مقامات ارتش پاکستان درجهت آزادی سه نفر از مرزبانان گروگان در دست گروهک تروریستی «جیش‌الظلم» اقدامی قاطع به عمل آورند. در تماس تلفنی ژنرال «باجوا» فرمانده ارتش پاکستان با رئیس ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، مقامات عالی رتبه نیروهای مسلح دو کشور در مورد آخرین وضعیت مناسبات نظامی دو کشور، بحران کرونا و امنیت مرزهای مشترک گفت‌وگو کردند.

همچنین رئیس ستاد کل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در پایان تاکید کرد:انتظار داریم مقامات ارتش پاکستان در جهت آزادی سه نفر از مرزبانان گروگان در دست گروهک تروریستی جیش‌الظلم اقدام قاطع به عمل آورند.

۲

جزئیات حادثه شناور کنارک تشریح شد؛ ۱۹ شهید و ۱۵ مجروح

شلیک اشتباه!

روابط عمومی نیروی دریایی ارتش، چگونگی بروز حادثه برای یکی از شناورهای سبک در منطقه عمومی آب‌های «جاسک» و «چابهار» را تشریح و اعلام کرد: «عصر یک‌شنبه بیست‌ویکم اردیبهشت در حین انجام تمرین دریایی توسط تعدادی از شناورهای نیروی دریایی ارتش در آب‌های جاسک و چابهار، شناور پشتیبانی سبک کنارک دچار حادثه شد و تعدادی از دریادلان نیروی دریایی به فیض شهادت نائل آمدند. پس از این حادثه تیم‌های امداد و نجات دریایی در فاصله کوتاهی در محل حضور یافتند و مجروحان و شهدا را از شناور تخلیه و به مراکز درمانی منتقل کردند. گفتنی است نیروهای مستقر در شناور مذکور رشادتی مثال‌زدنی در نجات جان هم‌زمان خود به خرج دادند. تعداد شهدای این حادثه ۱۹ تن و تعداد مجروحان نیز ۱۵ نفر است که در وضعیت مناسبی به سر می‌برند. براساس این گزارش، شناور حادثه‌دیده کنارک طی عملیاتی برای بررسی‌های فنی به محل اسکله دریایی منطقه منتقل شده‌است. روابط عمومی نیروی دریایی ارتش ضمن

شورای نگهبان

انتقاد «طحان‌نظیف» از اصلاح قانون انتخابات؛

مصوبه اخیر مجلس مشکل‌ها را بیشتر می‌کند

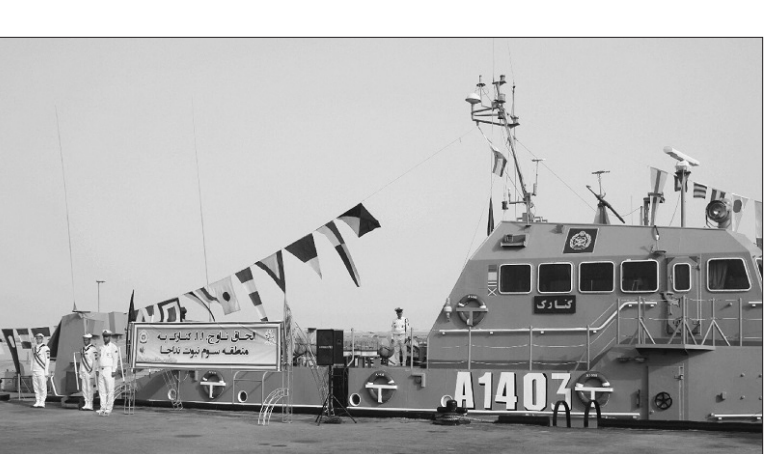
ایرنا:عضو حقوق‌دان شورای نگهبان در پستی در صفحه اینستاگرام خود گزارش بیست‌ونهم از جلسه شورای نگهبان را منتشر کرد. هادی طحان نظیف نوشت: ۱۷اردیبهشت ۱۳۹۹ جلسه شورای نگهبان به ریاست آیتاله جنتی و با حضور اعضای حقوق‌دان در تهران و فقها در قم به صورت ویدئو کنفرانس بر گزار شد. وی در ادامه مطلب خود آورده‌است: در این جلسه ابتدا با توجه به بررسی‌های بیشتر در خصوص مدرک تحصیلی منتخب نقرش در انتخابات یازدهمین دوره مجلس تصمیم نهایی گرفته شد. پس از آن طرح دوفورشی اصلاح برخی قوانین انتخاباتی رسیدگی شد. طحان نظیف اظهار داشت: حتما می‌دانید من به عنوان عضو کوچکی از جامعه حقوقی کشور و هم زبان با سایر اعضای شورای نگهبان بارها در خصوص ضرورت اصلاح قانون انتخابات مبتنی بر سیاست‌های کلی انتخابات صحبت و از نمایندگان محترم برای اصلاح این قانون مر تباً مطالبه کرده‌ام؛ اما به نظر می‌رسد آنچه در روزهای پایانی مجلس به تصویب رسید نه تنها اصلاح نظام انتخاباتی نیست بلکه مشکلات فعلی را بیشتر می‌کند.

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس در تذکر به رئیس‌جمهوری، خواستار پیگیری علت و عوامل شهادت شماری از پرسنل نیروی دریایی در حادثه غیرقابل قبول در آب‌های منطقه جاسک و اعلام جواب واقعی این حادثه شد. «ابطحی» نماینده مردم خمینی‌شهر و «قاضی‌پور» نماینده مردم ارومیه در تذکری به رئیس‌جمهور گفتند: در حالی که مبارزه با کرونا در کشور موجب تعطیلی تمام فعالیت‌های مذهبی و آموزشی شده‌استف به صف کردن مردم در کوچه و خیابان به دلایلی از جمله سهام عدالت، وام یا یارانه در دست نیست. ابطحی در تذکری دیگر به وزیر راه‌وشهرسازی از وی خواست فکری به حال مستأجران و بازار اجاره بکند، شواهد و قرائن نشان از نابه‌سامانی و اعلام اجاره‌های نامتعارف دارد. «پارمحمدی» نماینده مردم زاهدان هم در تذکری به رئیس‌جمهور تنها چهاره‌اندیشی برای فاجعه انسانی در استان

تظاهرات مقابل پارلمان در شهر ملبورن استرالیا علیه قرظنینه، بیل گیتس و نسل پنجم اینترنت
منبع: آسوشیتدپرس

سیاست Policy

برخی مجروح شده‌اند.
گفتنی است، کنارک ناوچه پوشش‌انداز (یک‌شنبه، ۲۱ اردیبهشت ۹۹) ماثوری دریایی توسط کشورمان در دریای عمان بر گزار شده که به وقوع خطایی مرگ‌بار منجر شده‌است. آن گونه که خبر می‌رسد، در بخشی از این مانور که در نزدیکی بندر جاسک و با حضور برخی کای‌های دریایی کشورمان بر گزار می‌شده، ناوچه «کنارک» به اشتباه مورد هدف موشکی قرار می‌گیرد که ناو چماران به نیت نشانه روی هدفی دیگر شلیک کرده‌است. براساس این گزارش‌های تأیید نشده، به اثر این شلیک موشکی، ظرفیت ۴۰تن و پذیرش بار تا سقف ۴۰تن روی عرشه

الحاق کرانه باختری، تجاوزی احمقانه از سوی تل آویو است

دیبر کل سابق سازمان ملل متحد،

بین الملل

نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی؛

برجام یک شاهکار دیپلماسی بود

همشهری آنلاین:نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی با تأکید بر اینکه «برجام» یک دستاورد بزرگ در عرصه دیپلماسی بود، اظهار داشت: آمریکا در این موضوع کاملاً در شورای حکام آژانس منزوی است. «میخائیل اولیانوف» نماینده دائم روسیه نزد سازمان‌های بین‌المللی در «وین» در حساب کاربری خود در توئیتر در پاسخ به یک کارشناس سیاست خارجی که از خروج یک جانبه آمریکا از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) حمایت کرده بود، تأکید کرد: این توافق یک شاهکار دیپلماسی بود. وی در این پیام نوشت: اغلب کشورهای جهان دیدگاه متفاوتی (با آمریکا) دارند. آن‌ها معتقدند که برجام یک شاهکار در عرصه دیپلماسی و کمکی بزرگ به تقویت رژیم عدم اشاعه در جهان بود. اولیانوف در ادامه افزود: آمریکا در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ویژه درخصوص این موضوع (برجام) کاملاً منزوی است. این دیپلمات روس پیش از این نیز بارها از موضع آمریکا درقبال ایران و برجام انتقاد کرده و آن را خلاف قوانین بین‌المللی خوانده‌است.

روستایی کشاورزی با رعایت افزایش ۱۵درصد سالیانه شد. به گفته‌وی حقوق مستمری‌بگیران هیچ‌سنخیتی با تورم اعلام شده سالیانه از سوی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران ندارد. «فلاح‌تبش» نماینده مردم اسلام‌آباد غرب هم در تذکر به رئیس‌جمهور خواستار پیگیری علت و عوامل شهادت شماری از پرسنل نیروی دریایی در حادثه غیرقابل قبول در آب‌های منطقه جاسک و اعلام جواب واقعی این حادثه شد. وی در تذکری دیگر به رئیس‌جمهور، خواستار دستور اجرای تخصیص مزایای مناطق جنگ‌زده و لزوم تشکیل ستاد بحران مقابله با اشتفگی اوضاع اقتصادی کشور شد. «محمدی» نماینده مردم قزوین و آبیگ به وزیر آموزش و پرورش بر لزوم تسریع در اجرای نظام رتبه‌بندی فرهنگیان تأکید کرد. «سلیمی» نماینده مردم سمیرم هم از وزیر صنعت، معدن و تجارت خواستار کنترل افزایش افسارگسیخته قیمت خودرو

تظاهرات علیه قرظنینه و بیل گیتس در ونکوور کانادا
منبع: رویترز

مدرس خیابانی سرپرست وزارت صنت، معدن و تجارت شد

ایرنا:رئیس‌جمهور با صدور حکمی «حسین مدرس خیابانی» را به عنوان سرپرست وزارت صنعت، معدن و تجارت منصوب کرد. او تاکنون به عنوان قائم‌مقام‌وزیر در امور بازرگانی فعالیت می‌کرد. مدرس خیابانی، حدود ۱۷سال در وزارت بازرگانی در مسئولیت‌هایی چون قائم‌مقام معاونت بازرگانی داخلی، مدیر کل برنامه‌ریزی وزارت بازرگانی، مدیر کل تأمین و توزیع کالا، مدیر کل دفتر تنظیم بازار، هیئت مدیره شرکت بازرگانی دولتی ایران، همچنین نزدیک ۱۰ سال به عنوان مدیرعامل و عضو هیئت مدیره چند واحد تولیدی و صنعتی از جمله شرکت‌های سیمان زنجان، سیمان فیروزکوه، مجتمع فولاد خراسان، موتورسازان (تراکتورسازی ایران)، سیمان مازندران، سیمان غرب و شرکت توسعه صادرات حضور داشته‌است.

بین الملل

پایان برتری آمریکا

چه کسی نظم جهان را به دست می‌گیرد؟

گرایش کلی بیشتر تفکرها بر این اساس است که نفوذ و اهمیت ایالات متحده(و اروپا) کم‌اکان تضعیف خواهد شد. دلیل این موضوع درباره آمریکا، از یک سو شدت و حدتی است که این کشور با آن درگیر بحران مضاعف شده و از سوی دیگر، ضعیفی مضاعف است؛ رفتار عجیب مقامات در واشنگتن و تحت فشار قرار گرفتن بخش اعظم نظام سلامت. شمار مبتلایان و کسانیکه به جان خود را در دست داده‌اند وحشتناک است. افسانه برتری آمریکا و خاص بودن این کشور، دچار تزلزل شده‌است؛ بسیاری از آمریکایی‌ها اعتقاد خود را به این مسئله از دست داده‌اند و خیلی‌ها که تاکنون با این توقع نگاه خود را به آمریکا دوخته بودند که این کشور رهبری بر قدرت است، با یأس از آن روی برمی‌گردانند.

زنجیرهٔ تأمین، احتمالاً پس از «کرونا» از نو شکل خواهد گرفت

چین کم‌اکان به صعود خود به قله سیاست جهانی و اقتصاد جهانی ادامه می‌دهد. این کشور در مبارزه با کووید-۱۹ توانایی‌های نظام خود را آشکارا به اثبات رسانده‌است. تبلیغات دولتی این‌گونه‌شان می‌دهد و بسیاری از چینی‌ها نیز همین عقیده را دارند. حتی بسیاری از ناظران از جمله در غرب، به هر دلیل عقیده دارند که تعریف و تمجید مقامات چینی از خودشان، با وجود عدم شفافیت و پنهان کاری در آغاز اپیدمی، بجاست. گرچه چین نیز از ضرر و زیان‌های شدید اقتصادی رنج می‌برد، با این‌بار را بر این گذاشت که «پس از کرونا» زنجیرهٔ تأمین از نو تنظیم شود و ارتباط شبکه‌ای جهان کاهش خواهد یافت. اما این احتمال وجود دارد که اگر چین بخواهد، خواهد توانست خلئی را که به‌طورمثال، توقف حمایت مالی واشنگتن در سازمان بهداشت جهانی به جای گذاشته، پر کند. با در نظر گرفتن این چشم‌انداز، صعود تاریخی-سکولار چین توسط پاندمی نیز متوقف نخواهد شد و شاید حتی به آن سرعت بخشد.

چین باید برای کرونا تقاص پس دهد

برای احتیاط در پیش‌گویی درباره توازن(جدید) نیروها، نباید شوخ بود. در حال حاضر گفتن این مطلب دشوار است که چه کشور و چه اقتصادی با کمترین آسیب بحران را پشت‌سر معرفی خواهد گذاشت و سریع‌تر از دیگران بسر پا خواهد شد. هدف از بسته‌های امدادی عظیم که همه‌جا تصویب می‌شود، باید این باشد که خسارات در پایین‌ترین سطح نگه داشته شود و امکان بهبود سریع وضعیت وجود داشته‌باشد. تحولات ژئوفانی اخیر در بازار مالی نیویورک این نتیجه را به دست می‌دهد که بسیاری از شرکت‌کنندگان در بازار، دقیقاً روی این موضوع حساب می‌کنند؛ با وجود رکود فجیع در بازار کار، کسری شدید بودجه و مقایسه‌های ناخوشایند با رکود اقتصادی دهه سی. افراد خوش‌بین، پس از رکود شدید انتظار یک رشد سریع را دارند و نه یک رکود اقتصادی در آمریکا و یک قتل‌عام» اجتماعی را که ترامپ در سخنرانی خود به هنگام آغاز کارش در سال ۲۰۱۷، از آن سخن گفته بود. «جو ژو، قس‌نای»، کارشناس معروف علوم سیاسی در مقاله‌ای (قبل از بحران کرونا) برای مجله «واشنگتن کوارترلی» به یزایی در زمینه قدرت آمریکا اشاره کرده بود که سواى عملکرد چین، ادامه دارد. دامنه این مزایا از جغرافیا و ذخایر انرژی گرفته تا دلار به عنوان ارزی جهانی، جمعیت‌شناسی و تالپوایی فناوری و خدمات تحقیقاتی و جذابیت دانشگاه‌های ممتاز این کشور می‌رسد. می‌توان برتری نظامی-فناوری را نیز بدان افزود. چین می‌داند در ارتباط با تانسیل خلافتی، جای خالی را تا حدی پر کند، اما نه به‌طور کامل.

آبافول بریکا **میکائیل** **آبذیر** **است؟**
به این شکل که دیگر به پیمان‌ها و نهاده‌ها توجه نکنند و آن‌ها را نادیده بگیرد و از ورود استعداد‌های جهان جلوگیری کند، یعنی خود را کنار بکشد. به آسانی می‌توان تشخیص داد که این هشدار خطاب به دولت کنونی است. همچنین به سادگی می‌توان دریافت که احتمالاً کسی به آن توجه نخواهد کرد. پس از بحران، دیگر جهان آن جهان سابق نخواهد بود. این بحران، منبع و منشأ تغییر و تحول است و نواقض نظام را همانند انعطاف‌پذیری اجتماعی آشکار می‌کند. صلاحیت‌ها و توانایی‌های سیاسی را برای غلبه بر بحران و فقدان آن را نشان می‌دهد. اما در رقابت آمریکا و چین تغییری به وجود نخواهد آمد و این رقابت به قوت خود باقی خواهد ماند. اینکه آیا تاریخ صدوهشتاد در چه خواهد خرید و چین - جایی که پاندمی از آنجا آغاز شده - مرز ابرقدرتی برابر را زیر پا خواهد نهاد، مشخص نیست؛ اما نگهبان رزیت خود را به کس دیگری واگذار خواهد کرد یا اینکه شاید هیچ‌کس مایل نیست نگهبان نظم جهانی باشد؟
منبع: خبر آنلاین